

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

DEL ROS A LA TEULA.

Se anomenava Catarina, tenia trenta nou anys y era viuda de un militar de infanteria de molt poca graduació.

Imaginise una de aquelles figures, sense ser baixa ni alta, que de mitj en amunt semblan una post y de mitj per avall una verdadera carabassa. Tenia en lo centro del cap poch cabells, mirava guexo y parlava palpizot.

Ella deya que als seus quinze anys havia sigut molt maca y que mes de un home s' hauria tirat pel balcó tant sols per obtenir una de las més petites é insignificants complacencias de ella; pero encara que jo acostumo á creure tot lo que vulguin, aixó sempre ho he duptat.

Molts anys feya que ja no la havia vista quan vaig trobarla un dia ab una mantellina guarnida d' aquelles que 'n diuben de llevadora, posada de manera que li tapava tot lo front; un farsell á la má fet ab un mocador blau carregat de mostres y pedassos; mocador gran al cos y faldillas de merino negre matizadas ab unas solfas grogas y rojecas com si manejes oli y prengues rapé.

—¿Com está senyora Catarina? vaig exclamar. ¡Quant temps sense veurela! ¿Qu' es de vostre, desde que s' ha quedat viuda? ¿Potser s' ha tornat á casar?

—¡Ay no, senyor Pau, nol vá respondre fent dos esbutechs y tirantme per la cara una comunitat entera més numerosa que la de Santa Maria.—Vuxté ja sap ¿m' entén? que ab lo meu difunt, que Déu lo tingui en la zeva zanta gloria del Paradiz, no hi havia zigut gaire felix ¿m' entén? La paga de viuda era ¿m' entén? molt excaza y ¿qué volia que fes jo zola en aquel mon ¿m' entén? exposada á totaz aquellaz cozaz ¿m' entén? á que una pobra zeyora ¿m' entén? zola.....?

—¡Prou que l' entench, senyora Catarina, prou que l' entench!! digui interrumpintla.

Llavors vá comensar á contarme que se havia ficat de ama de laves á casa de uns americans, casats de poch, molt enamorats, y que la senyora no era bona per res absolutament. ¡Als granz putines! esciamava, finz me feyan portar l' emmorzar al llit y no 's llevavan hasta las quatre de la tarde!

Verdaderament: per una pobra senyora d' aquella edat y que no havia sigut casada no més que una sola vegada alló era una mica massa, y á fe de Pau com- prenh que vá obrar molt santament sortint d' aquella casa.

De allí vá passar á casa dos germanas solteras, encare de bon aspecte y edat. En la casa hi havia dos criatures que deyan tia á las dos; las dos germanas sortian sempre desparelladas, y ordinariament retiravan molt tart y á diferents horas.

Com era natural aixó no podia menos de cridar la susceptible atenció de la pobra senyora Catarina.

Ella calculava molt bé; no tenen renda y vesteixen molt bonicas; en aquesta casa apenas hi ha robes y mobles; ¿de qué viuen?

Aquell cor angelical que no podia fer mals pensaments, vá creure endavinar desseguida 'l misteri: viuen de lo que 'ls hi correspon per la administració dels bens de las criatures, fillas de algún germá.

Pero las criatures no eran germanas tampoch, eran no mes que cusinas.

Feya set mesos que era á la casa, quan per una casualitat, deguda solzament al dit de la Providencia, averiguá que las sevas mestressas no havian tingut més que una germana y encare estava ficada en un convent de monjas.

Impossible descriure aquí la desesperació de la senyora Catarina, ni contar los capellans que vá tirarme; vaig quedar fet un xop. —*May més donaz solaz, may més!*

Luego vá trobar colocació d' ama de gobierno á casa d' un matrimoni sense familia, que ocupava una posició molt acomodada. Lo senyor no dinava may á casa y no podia saberse á l' hora que retirava; la senyora sortia poch y sempre estava ocupada ab visitas, may se ficava á la cuina ni may demanava comptes de res; alló era estar al cel.

Peró una cosa tenia un tant intranquila á la senyora Catarina y era que la senyora, que debía estar molt delicada de salut, pues dos ó tres vegadas per senmana 'l metje havia estar ab ella cosa de un parell d' horas, era la que havia de dur tots los negocis de la casa.

Totas las sentmanas també tenia á solas grans consultas ab l' advocat, y 'l parcurador passava horas enteras tancat ab la senyora passant comptes.

Un dia estant la senyora ab l' advocat, vá arribar lo metje y planyent ella molt aquella pobra victima del abandono del marit, no vá voler retardar la curació d' aquell dia; acompanyo al metje al gabineta y..... ¡Deu meu! Aquella mateixa tarde vá despedirse per entrar á casa d' un senyor sol, ahont per massa donas que hi havia no pogué estarhi més de nou dias.

Vá passar luego de senyora de companyia ab una senyoreta també de la bona societat, que tenia pare y havia perdut la mare feya poch; y era alló de no poder aguantar tampoch aquell continuo joch de cartas, bitllets, recados, passeigs, plantons, ramilletes, citas, visites, etc., per supueste, tot d' amagat del papá. ¡Si á lo menos las propinas li haguessen anat bé! encara potser hauria pogut aguantarho; pero 'l jovent de avuy no 's cuyda gayre de aquestas miserias.

No vá fer tampoch gayre temps á la casa y com de ama havia passat á senyora, vá entrar de senyora de confiansa á casa de tres germans, joves tots, que no sabia per quin concepte no hi havia gran ni xich: tots eran mitjans. Si no pels bons informes que tenia de

aquells joves y perque molts vegadas la necessitat no té lley, ja no hauria entrat en una casa que totas las parets estavan plenas de uns quadros que las figuras zemblaban cunillz (paraulas textuales); los homens, sens duple, estaban renyits ab lo sastre, y las donas no solfan visitar á las modistas, ni coneixian las modas, ni rebian figurins.

Al entrar á pendre possessió del seu cárrech, vá trobar una cuynera vella que feya molts anys qu' era á la casa, un criat vell lo mateix, y una cambrereta jove, molt aixerida, que no volia treballar, y que quan intentava renyarla li contestava sempre glorificada á matinas.

Lo pitjor de tot vá ser que un dia la cambrera vá maltractarla, y al anarse á queixar á un dels tres senyorets (lo qui feya 'ls posats de més edat y que representava ser cap de casa) vá dar rahó á la cambrera devant mateix de la senyora Catarina.

Aixó era despedirla y per lo tant vá sortir d' allí ahont las cambreras manan més que las senyoras, passant á desempenyar l' honoró cárrech de senyora de societat al costat de una viuda aristocrática que la vá despedir al cap de poch dias, perque en las visitas sempre parlava del servey, de surgir mitjas, de las bugadas, de si per fer l' escudella bona s' hi havia de posar pastanaga, naps, y altras futesas; y més que per res la vá despedir perque trobantse un dia fent visita ab un conde que feya l' amor á la senyora, vá dir, sentint parlar d' en Gayarre, que trobava més gust en escurar la carcanada de la gallina, que en sentir un' ópera.

Molt temps vá passar sense colocació la pobra senyora Catarina, quan per últim lo cel li vá obrir las portas de bat á bat. Cansada de donas y homes, se li vá presentar un capellá y vá entrar á casa seva per servirli de majordona.

—¿Y está bé, al menos, ara, senyora Catarina? vaig preguntarli tot allargantli la má per despedirme.

—Molt bé, zi zenyó, molt bé, ¿m' entén?

—Prou, senyora Catarina, prou; pero digui: ¿Es jove encare 'l capellá?

—Comenza á ze vellet, pero encare ez bastant ro- buzt, ¿m' entén?

—Si, senyora, si.

—Ez molt guapo ¿m' entén? tan zenzill, tan com- placent, tan carinyós, tan..... ¿m' entén?

—¡Prou que la entench!!!

P. A. U.

M' AGRADAN LAS DONAS.

No sé si vostés son com jo... ¡M' agradan las donas! ¡Oh pero m' agradan molt! Mirin, un tros aixis... ¡Eyi no m' agradan á trossos, no... ¡vull dir que m'

agradan extraordinàriament... ab tota la mèva ànima!
 ¡Es tant deliciosa la donal... entenémnos las, donas...
 ¡totas!
 Las primas... ¡oh las primas! ¡Pero y las grassas!...
 No sè si vostés son com jo...
 Mirin l'altre dia 'n vaig seguir una... regular, ni
 grassa ni flaca, no gayre alta, mès aviat baixeta... ¡era
 ròssa!
 No sè si vostés son com jo... ¡A mi m'agradan las
 ròssas! Hi ha dias sobre tot, que no puch ferhi mès...
 ¿Veuhèn? Devegadas son las morenas ó las castanyas;
 pero això es de quan en quan, no mès.
 Donchs, com deya, era una ròssa mès maca que...
 No la veyà mès que d'esquena; pero la seguia y ja
 la estimava... Lo cor me deya que no m'enganyava
 pas...
 Y del dit al fet: camino dos passas mès, gira 'l cap...
 y realment era bonica... ¡Ah!
 No sè si vostés son com jo... Adoro à las donas boni-
 cas.
 Una dona bonica, una torre al Putxet y quatre du-
 rets diaris de renda, sense tenir res que fer... No sè si
 vostés son com jo... ¿Eh?
 Pues senyor, s'adona que la segueixo, 's gira y jo
 desseguit...
 —Perdoni, li dich: no sè si vosté es com un servidor.
 ¿Véu' á mi m'agradaria anar á donar una volteta.
 —¡Ay, ayl diu ella: si precisament are hi vaig.
 —¿Cap ahont?
 —¡Qu' es indiscret!
 —Dispensi, li demanava no mès que per saberho.
 —Y bè donchs, ja ho sab.
 —¿Cóm que ho sè!
 —Si senyor, vaig á casa de vosté...
 No sè si vostés son com jo. Hi ha cosas que á un lo
 deixan tonto com si clavès un cop de cap á una can-
 tonada...
 —¿A casa mèva? vaig dirli.
 —A casa de vosté per demostrarli que 'ls colls son
 mes bèn enmidonats que vosté no 's creu y que no per-
 que un coll li fassi figa, déu haver de deixar la plan-
 xadora.
 —¡Aaah! la planxadora.
 —Si senyor, una pobra planxadora que no l'hi ha
 fet res.
 —Pero si jo no 'n coneix cap de planxadora que no
 m' hagi fet res.
 —Si senyor, la pobra aprenenta.
 —¡Ah! si es una aprenenta pot ser si.
 —La pobreta 'm va venir á contar ahir á la nit, des-
 près d' haver plegat, que vosté no l'hi havia volgut
 admetre 'ls colls... perque es necessari que sápig, a
 que jo soch la mestressa...
 —¡La mestressa! Es dir que vosté es la messst... ¡Es
 dir que aquella moreneta... Vamos, tinch dos planxa-
 doras, una morena y un' altra ròssa.
 —Si senyor, lo vaig á seguir y veurém.
 —Pero no era per...
 No sè si vostés son com jo; l' idea de rebre una
 fregada... d' orellas d' una planxadora 'm va engrescar,
 aixis es que ticu, ticu, sense adonarmen tot seguintla
 vá anar traginantme cap á casa.
 Apenàs haviam donat quatre passos, ella davant y
 jo darrera, quan vá passar entre nosaltres un' altra
 dona. ¡Quina péll!... ¡Superba!
 Jo que l' embesteixo.—«Dispensi, senyora» li vaig
 dir.
 —Si senyor, si; ja l' entench.
 —¡Caramba!
 —¡Això no pot durar!
 —Pero...
 —No senyor ho arreglarém tot seguit; segnexim.
 —¿Molt lluny?
 —A casa de vosté.
 —¿A casa mèva?... ¿Pero, vol fer lo favor d' expli-
 carse?
 —Jo li faré veure com aquests calsetets li venen bè.
 —¿Quins calsetets?
 —¿Cóm quins? Los que porta, que ha comprat á
 casa... y... si 'l mèu marit tinguès una mica mès de
 energia...
 —¿D' energia?
 —Hauria vingut ell en persona Sápiga que nosal-
 tres som los primers talladors del món. Prou explica-
 cions, segnexim.
 Y ja 'm tenen detràs.
 La mèva situació era una mica difícil ab dos donas
 macas cap á casa y macas de debò.
 No sè si vostés haurian fet com jo... Pero jo vaig
 escórrer 'l bulto.
 No havia mogut los péus que un' altra dona boni-
 ca... ¡ah! pero bonica de veras... pam, vé directament
 cap á mi.
 —¡Vaja, granota al covel vaig exclamar interior-
 ment.
 —No tenim ni un minut que perdre, 'm vá dir,
 segnexim.
 —¿Ahont, si 's pot saber?
 —A casa seva.
 —¿A casa? pero...
 —Pssst... ni una paraula, y donantme una empenta
 me vá fer pujar á un cotxe vuit que passava.

—¿M coneix, diguè mirantme al blanch dels ulls...
 hi ha tres anys...
 —¿Hi ha tres anys...? Si, dalt de la punta del Tibi-
 dabo?...
 —A la punta del Tibidabo; al bell cim hi havia dos
 homes y una dona, dels dos homes l' un era vosté.
 —¿Jo?
 —Y l' altre 'l mèu marit.
 —¡Ah! Vosté 'm vá salvar la vida...
 —¿Y qué?
 —¿Qué? que volém anarli á donar las gracias: hém
 descubert lo seu domicili y 'l mèu marit ja m' hi déu
 esperar.
 —¡Ah! bueno, donchs, ja fará 'l favor de deixarme
 saltar primer...
 —Fassi, fassi, sense cumpliments.
 Para 'l cotxe y pataplám... al tocar de péus á terra...
 encara corro. ¡Tres donas macas á casa! A vostés los
 hi agradaria ¿eh? Donchs á mi també; pero jo no sè si
 vostés son com jo... jo soch casat.

Monòlech de G. Lorin transplantat á Ca-
 talunya per el S. S.

A. B. y S.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Dijous de la senmana pasada vá donarse en lo Liceo,
 'l concert patrocinat per la premsa, á benefici de las
 victimas dels terremotos. Festas de aquesta naturalesa
 están per damunt de la crítica; no obstant, los cantants
 en general haurian pogut triar pessas mès escullidas
 com las que generalment van cantar. Un á un van anar
 desfilant tots los cantants de la casa, sent tots ells
 aplaudidissims, en especial los dos nens mimats de
 aquell teatro, la Borghi Mamó y en Gayarre. En Vi-
 diella, en lo piano, vá posar de relleu una vegada mès
 son mérit indiscutible, alcansant una de aquellas ova-
 cions que sols conquistan las grans eminencias del art,
 y lo mès laudable pèl gran pianista, es que se l' havia
 guanyada.

Fora de aquesta feta, es poch lo demès que s' ha fet
 en lo Liceo, en la present senmana. Repeticions de las
 óperas ja conegudas *et rien de plus*. La Tremelli, en
 la segona de la *Semiramis* vá estar millor qu' en la
 primera, y are que comensava á agradarnos se 'n ha
 anat. Diumenge á la tarde en Gayarre vá tornar á can-
 tar la *Favorita*: molta gent y mois aplausos.

A Romea, dilluns, benefici de la Mirambell,
 sent una de las obras posadas *L' Esquella de la To-
 rratxa*, ó siga la mèva tocaya, qu' encare fa riure.
 Ahir dijous vá estrenarse *Sota terra*, de qual obra 'n
 parlerém la senmana entrant.

Tivolí. L' aplaudit y variat repertori d' aquest
 favoregut teatro conta ab una obra mès, *Las aves de
 rapina*, drama de molt efecte estrenat la senmana pas-
 sada ab extraordinari aplauso. Y la veritat es que s'
 ho mereix. Los Srs. Arús y Vidal y Valenciano han
 arreglat l' original francés ab acert singular, la com-
 panyia treballa ab cor y discreció, y la Sra. Mena y l'
 Sr. Tutau, que desempenyan los principals papers,
 donan color y relleu als mès insignificants detalls. Hi
 ha, entre otras, una escena que representa un desafío,
 que té un sabor de veritat que impresiona y fa posar
 la pell de gallina.

Demá, dissapte, s' estrena un' altra obra, *Fuadès*.
 drama basat en las peripecias d' un crim horrorós,
 que, per las noticias que 'n tenim, está destinat á pro-
 duihir sensació.

Al Retiro res de nou: *Rigoletto*, *Traviatta* y
Faust.

Al Circo ecuestre benefici del clown Bebé, ab la
 broma corresponent.

Tals son las noticias teatrals de la senmana... s' en-
 tèn, prescindint del drama de *la Monja*, del qual s'
 ocupa ja fa dias lo públich de Barcelona.

N. N. N.

LA MANELA Y EN MANEL.

Are surten de la iglesia
 la Manela y en Manel,
 la Manela tota moixa,
 y en Manel tot satisfet.
 Lo rector de la parroquia,
 qu' es un home de molt seny,
 surt, y diu á la parella:
 hèn casats vos fassi Déu...
 y sonríuen las fadrinas,
 tot mirantse als fadrinets.
 Ja tenim á la Manela
 casadeta ab en Manel.
 Déu los doni bona vida,
 que 'l demés, ja ho farán ells.
 Entre 'ls crits de la quitxalla
 que segueix lo casament,
 y 'l rum-rum de las vehinas,
 y 'l xibarrí dels parents,

tot respira goig y ditxa,
 tot es broma, tot es plér.
 Ab la mare vá lo nuvi,
 y la nuvia al costat seu;
 la Manela tota moixa,
 y en Manel, tot satisfet.

Fá mitj any que la Manela
 n' es casada ab en Manel,
 si ella está poch satisfeta,
 ell está mès que content.
 Cor que vols, cor que desitjas,
 de la terra 'n fan un cel,
 bon humor, pá blanch á taula
 y al istiu lo porró en fresch.
 ¡Válgam Déu, quina parella!
 Si quan surten á passeig,
 los fadrins perden l' *oremus*,
 las fadrinas fan l' ullet.
 De brasset los dos passejan
 com dos tendres colomets,
 la Manela tota moixa,
 y en Manel tot satisfet.

La tristor de la Manela
 fa cor-agre á n' en Manel,
 observa ell que algunas voltas
 llagimejan sos ullets.
 ¡Redimontri de xicotat!
 Qué li falta? tè diners,
 tè un marit de bona pasta,
 carinyós, l' estima ab fé...
 A fé que ningú ho entén.
 A balladas s'hi endormisca
 á la Iglesia fa 'l mateix,
 ja no canta com solfa
 ja no riu com altre temps
 y 'l verdum dins de la gavia,
 pobrissó, se mort de set,
 que al mirar la tristor d' ella
 no refila y se 'n ressent.
 L' avi d' ell vinga mirarla,
 com sa pena ja coneix,
 al cap-vespre vingan quentos
 que 'ls escoltan molt atents;
 la Manela tota moixa
 y en Manel tot satisfet.

¿Que potser l' han mal-mirada...?
 A fé que ningú ho entén.
 A balladas s'hi endormisca
 á la Iglesia fa 'l mateix,
 ja no canta com solfa
 ja no riu com altre temps
 y 'l verdum dins de la gavia,
 pobrissó, se mort de set,
 que al mirar la tristor d' ella
 no refila y se 'n ressent.
 L' avi d' ell vinga mirarla,
 com sa pena ja coneix,
 al cap-vespre vingan quentos
 que 'ls escoltan molt atents;
 la Manela tota moixa
 y en Manel tot satisfet.

Mira, mira la Manela
 qu' ho portava calladet,
 vetaquí l' estar tant moixa
 y en Manel mès que content:
 vetaquí l' estarse á casa
 y 'l no aná á sarau ni aplechs.
 D' un noyet que sembla un àngel
 lo Senyó 'ls n' ha fet present.
 ¡Quin traspals aquella casa!
 Com diumenge es lo bateig,
 no es estrany que á la vigilia
 no escassejin los quefers.
 La candela es de pesseta,
 lo vestit es de ganxet,
 y la gorra es de batista
 tota plena de llassets.
 Ell no sap lo que li passa,
 y 'l qu' es ella no 't dich res,
 la tristor qu' avants tenia
 lo qu' es are no la té,
 y si algú li 'n fá memoria
 recordantli ó fentni esment,
 la Manela riu alegre,
 y en Manel fá lo mateix.

RAMON COLL GORINA.

ESQUELLOTS.

Jo 'ls contaria ab molt gust certa historia de una se-
 nyora embrassada, de un gran desitj de taronjas de un
 convent, de una escalada de nit, de una escena
 lúgubre, del enterrament de una monja de viu en viu,
 del seu desenterrament, per obra y gracia del marit de
 aquella dona del desitj de taronjas, y finalment dels
 esforços de un pare per enterrar lo fet, ja que li havian
 desenterrat la filla.

Repeteixo que ho contaria ab moltíssim gust; pero
 m' ha vingut á veure 'l director de *La Campana de
 Gracia*, intim amich mèu, al qual no puch negarli res,
 y m' ha suplicat que no ho fes.

—¿Cóm!... ¿Es á dir que tú també ets d' aquests que
 ab l' excusa del escándol, vols tirarhi terra, perque
 ningú se 'n enteri?

—Alto... Jo 't demano que no 'n parlis, perque penso
 ocupar-me'n llargament, y preparo una sorpresa pel
 públich.

—¡Ah! si es aixis, fará lo que desitjas, y l' únich
 que 'm permetré serà recomenar als mèus lectors lo
 número de *La Campana* de demá, dissapte.

Segons lleigeixo en un periódich, á Santa Perpètua
 de Moguda, l' arcalde ha fet un pregó ordenant als ve-
 hins del poble que vajan á oír missa.

Vels: hi aquí un arcalde modelo.
 Una autoritat que 's proposa fer un gran bè als seus
 administrats, com es enviarlos al cel en cos y ànima.

No hi dónguin voltas: el *Correo Catalán* es já una

magnífica col·lecció de qüentos. La senmana passada va explicar-nos lo del advocat de Valladolid que va tornar-se cego, al tirar un altar a terra. Aquesta senmana 'ns serveix lo següent:

«Hi havia en un hospital de Roma un protestant y un francmasó.

«Al protestant van donarli una medalla de la Verje, y va morir convertintse y donant mostrars de un gran esperit religiós. Lo masó davant de aquell espectacle, va ferse un tip de riure, y va dir:

—«Vaja, donémela a mi la medalla, y si 'm converteixo que 'm pelin.

«També van donarli, y lo que es la virtut de las medallas! als pochs dias moria no menos arrepentit que 'l seu company, causant la sorpresa y l' alegria de las germanas de la caritat.»

* *

Vaja, digan ¿no hi troban la gracia en aquest qüento? A mi no me la pintan.

Molt pot una medalla; pero ¿volen dir que las germanas de la caritat del hospital de Roma, no tiran a las medicinas polvos de fer seguir?

S'ha celebrat la festa de Sant Pau, y a la porta de l' iglesia del mateix nom hi havia una taula ahont s' hi venian los tortells tradicionals y un' altra taula ab un llibre en lo qual las mares hi inscribian lo nom dels seus fills, ab l' intent de lliurarlos del mal de Sant Pau.

Y are fassi 'l favor de dirnos, Sr. delegat de Medicina, ¿ja pagan contribució aquests curanderos religiosos?

Lo préu de la carn ha pujat dos quartos per tersa. En cambi 'l govern conservador l' abaixa cada dia. S' entén la carn del contribuyent.

Lo Bram de la patria s' entusiasma perque en lo Vaticá s' ha montat un observatori astronómich que será dirigit pèl Rvt. P. Ferran y diu:

—¿No es veritat Sr. P. del O. que 'l iglesia sempre es enemiga de la ciencia?

Lo Sr. P. del O. m' encorrega que responga lo següent:

—La Iglesia ha sigut enemiga de las cieneias, mentres las ciencias no han tingut prou forza per sobreposarshi; pero quan las ciencias han demostrat una veritat que avants l' Iglesia negava y fins castigava, la Iglesia ha fet lo que fan sempre 'ls que tenen por: ha fet veure que transigia ab ella.

* *

Y are nosaltres pèl nostre compte, dirém lo següent: Que no deu ser tant pobre 'l Papa, quan corre ab tots los gastos que ocasiona 'l montar un bon observatori ni deu estar tant esclau, quan adopta aquests entreteniments, sense que 'ls seus escarcellers li digan res.

Ja véu, donchs, lo Bram de la Patria, com aquesta vegada, la lógica, qu' es també una ciencia, desmenteix ab un argument *ad hominem*, la falornia de la presó y de la miseria del sucesor de Sant Pere.

Pèl correu hi rebut lo següent epigrama.

La Pauleta qu' es de Tona
va baixá ab la seva filla
(una xicota molt mona
encar que un xiquet senzilla)
a frás de Barcelona.

Mentres la Paula ab en Toll
estavan en reunió
parlant ab molta afició,
la nena afluixá un soroll
bastant comprometedó.

La mare que no ho notá
no deixava de elogiarla,
quan en Toll aixís parlá:
—Senyora, no 's pot negá:
sa filla té un ull que parla.

Dissapte vá celebrarse la Tómbola-Parés a benefici dels perjudicats pèls terremotos.

«Creurian vostres qu' en menos de una hora y mitja se varen vendre 'ls cinch mil bitllets que hi havia dintre del bombo?

Alló era 'l joch de l' aranya estira-cabells.

* *

¡Quántas sorpresas y quants desenganys!
Hi havia qui prenia cinquanta bitllets, y després de omplirse 'ls llabis de goma per descargolarne una vintena, al últim se trobava un número.

¡Oh felicitat! Número 163 ¿qué m' ha tocat?
—Número 163... deya algun dependent... una boquilla.

Pero no 's figurin qua'sevol cosa: una boquilla de canya, de aquellas tant sensibles, que al contreure relacions ab lo cigarrillo s' esquerdan desseguida, com si s' enternissen al veure com per dar gust al amo 's crema.

En cambi hi havia xambó, que ab sols los dos núme-

ros de l' entrada, treya dos objectes d' art, un quadro y una escultura.

La sort sempre ha sigut capritxosa.

* *

En quan al concert no vá poder donarse, perque 'l públich estava enterament preocupat ab la Tómbola. Lo vértich de la sorpresa allunyava a Euterpe de aquell local.

Crech que 's donará un altre dia, de lo qual me 'n alegraré, perque aixís tindré ocasió de sentir a tres artistas de valia: Albeniz, Tárrega é Ibarguren.

Escena de la Tómbola Parés:

—¿Qué has tret Pepet?

—No me 'n parlis: quinze números he pres y m' ha tocat una *escupidera*.

—Vaja, al menos la sort no ha volgut que *tragues-ses saliva*.

Lo Sr. Herce, ha deixat ja 'l govern civil de Barcelona per anar a ocupar la Direcció general de Comunicacions.

D. Aquilino es un artiller que serveix per tot. Ha manat una provincia, com qui mana una companyia de tropa.

Y ara dirigitá las comunicacions, com qui dirigeix una granada, ab un canó, y prenent bè la punteria.

¡Qui havia de pensar's ho que 'l artilleria serveix per tot!

Lo *Correu catalá* s' ha empenyat en fer creure als seus lectors que 'ls terremotos son obra de Dèu per castigar lo pecat dels homés.

Com que 'ls carlins, pèls seus instints sanguinaris, es impossible que sigan formats a imatge y semblansa de Dèu, velshi aquí que portan l' aberració fins al extrem de forjarse a Dèu, a imatge y semblansa seva.

Un Dèu, qu' en lloch de dur barret de guardia-civil, porta boina, y que quan s' empipa, ensorra pobles enters, sepultant entre las ruinas fins a las ignocents criaturas, fins a las monjas, y fins als capellans qu' exerceixen 'l seu ministeri.

En fi: un Dèu cabecilla, una especie de Savalls ó de Rosa Samaniego. Los carlins tenen sempre la sanch als ulls.

En lo Congrés s' han ocupat aquestos días de uns 12.000 duros recaudats a Méjich per contribuir a la construcció del monument a Colón, los quals, segons sembla, s' han evaporat.

¿Ahont son aquestos 12.000 duros?

Jo crech que per descubrirlos se necessitaria un' altre Colón... de manera que 'l que logrés trobarlos seria digne de que l' hi alsessin també un monument.

L' económich ministre de la Guerra ha suprimit de cop y volta las bandes de ingeniers y de artilleria.

Es un ministre que no está per músicas.

Lo que no 's compren es que ni siquiera per simpatias, haja conservat las *trompas*.

Dos máximas filosóficas que retallo de un periódich.

«Si cada cop que una dona enganya a un home, li escapés un estornut, passariam la meytat de la vida dibent: ¡Jesús!»

«Es molt més fácil trobar una dona que no haja tingut may cap amant, que una que n' haja tingut un no més.

QÜENTOS.

Un qüento antich.

Somiá un rey del temps de la picó que havia vist tres gats, un de grás; un de flach y un altre de cego.

L' endemá enviá a buscar una gitana perque li expliqués lo significat del somni, y la gitana digué:

—Es senzillissim: lo gat grás es vostre primer ministre; lo gat flach es lo vostre poble; y 'l cego sou vos mateix.

Un avaro al seu nebot:

—No tenim res que fer... Noy, tanca 'ls porticons.

—¿Y per qué haig de tancarlos?

—Per no gastar la claror del dia inútilment.

TRENCA-CAPS.

XARADA.

I.

Si 's pognés *prima*
tot lo que 's *dos*
¡ah, quants treuriam
los draps al soll!
—Are com are
al *dos-invers*

que va la cosa
no 's pot hu res.
Un *tersa* guanya
qui antes del *tot*
portí acertada
la solució.

JENANI.

II.

En un *hu* prop del *Total*
molt gran, bonich y *segon*,
allá pèls vols de Nadal
vaig passarhi molt com cal
dos dias ab en Ramon.

LL. MILLÁ.

MUDANSA.

Desde ahir que tinch un grá
en mon *tot* posat ab *a*;
producte animal seré
si 'l *total* posas ab *e*;
y un metje de Besalú
tot ho *tot* posat ab *u*.

C. PILLO.

CONVERSA.

—Lluís ¿has llegit la *Crónica*?
—No, Ramon ¿que hi ha novetat?
—Diu que ahir vá pendre estat
la filla de D.ª Mónica.
—¿Y qui es lo seu marit?
—Un que tots dos havém dit.

J. PRATS Y N.

MUDANSA.

Buscar una paraula que cambiant solament una lletra dongui 'ls següents resultats:

1. Lo que no té límits.
2. Cosa amarga que tots tením.
3. En aquest temps n' hi ha.
4. Menjá dols.
5. Tothom ne té.
6. Una cosa molt prima.
7. Las senyoras ne gastan y
8. Demostració d' interés.

SARGANTANA.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horizontal: una consonant.
—Segona: un peix.—Tercera: buscarho pèls arbres.—
Quarta: després de la guerra.—Quinta: consonant.

ESCANYA-PITS.

TRENCA-CLOSCAS.

TORRA DE LA PAU

Formar ab aquestas lletres combinadas lo nom de un poble de Catalunya.

SAMACOIS PETIT.

GEROGLIFICH.

×
VII
K
III
A
VII
K
IA

PALLARINGA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—*De-ma-na*.
2. ID. 2.ª.—*Fus-té*.
3. ENDAVINALLA.—*Bolado*.
4. ACENTÍGRAFO.—*Olivá, Oliva, Óliva*.
5. CONVERSA.—*Milan*.
6. TRENCA-CLOSCAS.—*Allafulla*.
7. ROMBO.—

J
R A P
J A L O N
P O U
N

8. GEROGLIFICH.—*Tota teulada té teulas*.

ECCE-HOMO

MONÓLECH CÒMICH-SERIO, EN UN ACTE Y EN VERS

PER

C. GUMA

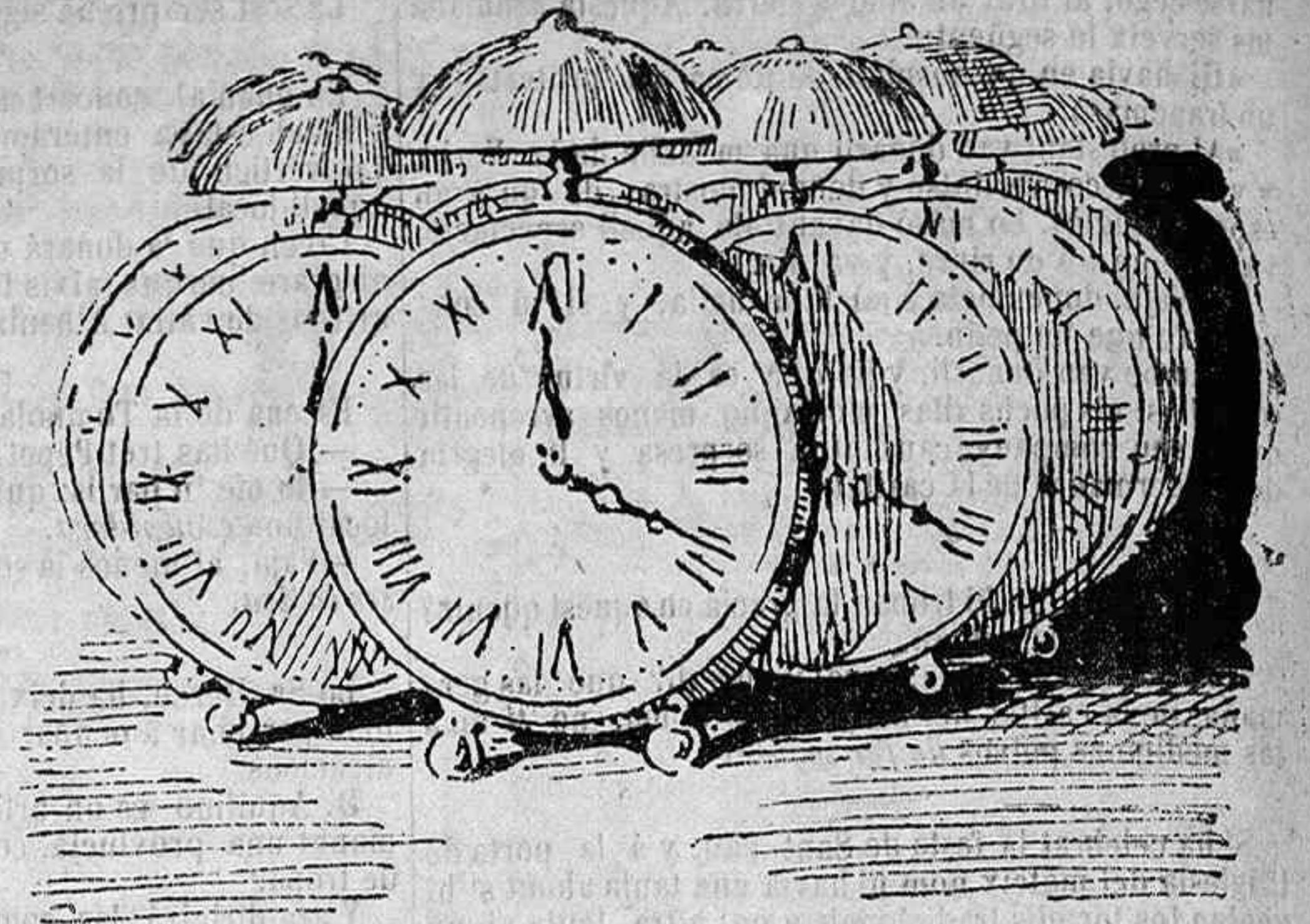
Preu: DOS rals.

Se ven en la llibreria Espanyola de Lopez, Rambla del Mitj, 20, y en las principals llibrerias y kioscos y en casa 'ls corresponsals de LA CAMPANA.

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro 21 y 23

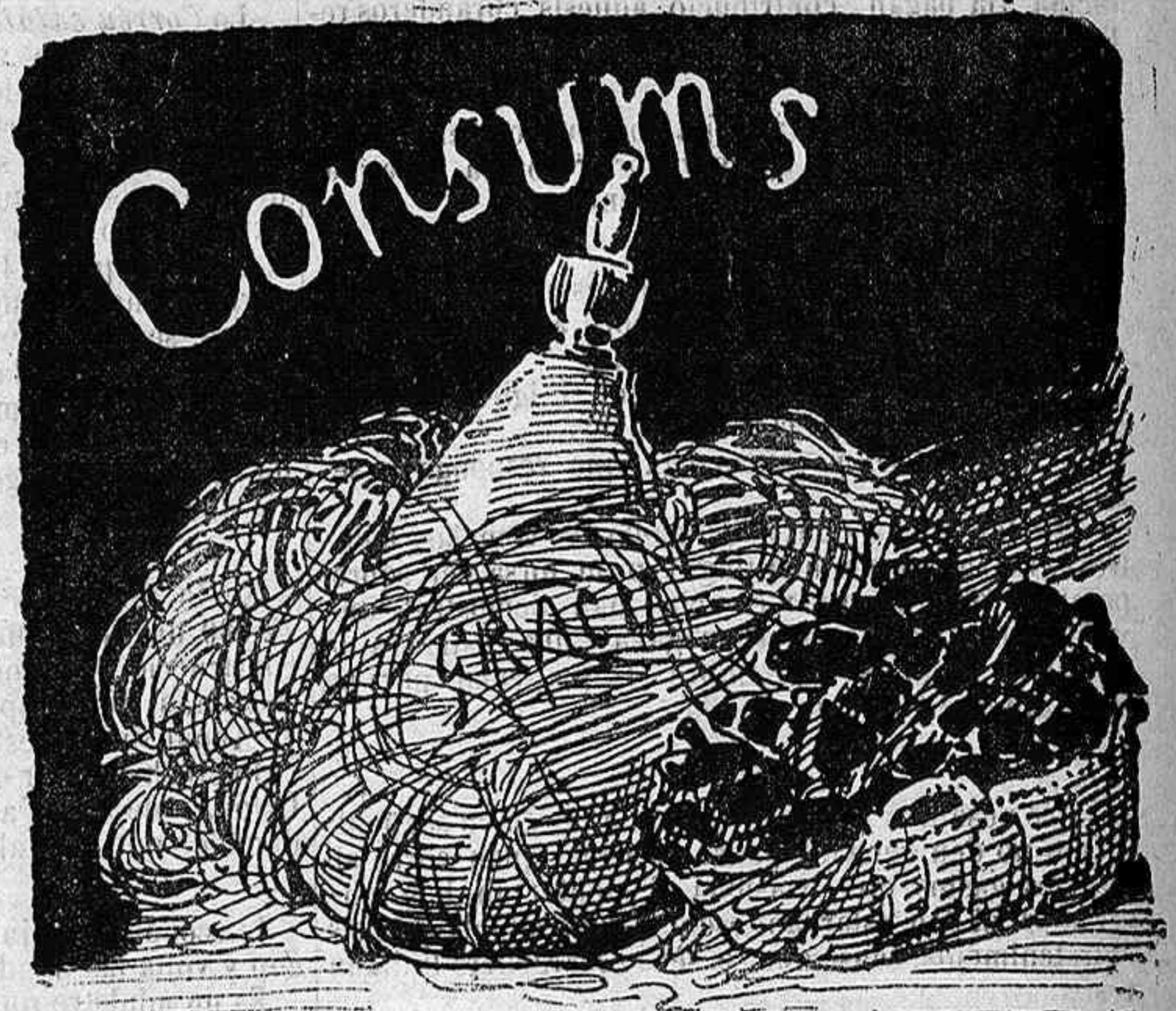
Los inclits regidors de Barcelona com que a l' hora marcada no hi son may;

que la ciutat los compri aquestos fòtils... Veyám si fentho així 's despertarán.

Qüestió del Matadero de Barcelona. ¡Que 'n porta de qua!

Qüestió del Ajuntament de Gracia. ¡Que n' hi ha d' embolichs!

¡Pobre Colon! No se 'n hi gira poca de feyna si s' ha proposat trobar aquells 12,000 duros, que ván enviarli de Méjich, y que á la qüenta s' han perdut de vistol...

La qüestió de la taronja..... y de la monja.....